

спостерігаємо як варіативність за стилем (наприклад, *jegomość* має відтінок іронії або архаїки), так і за функціональністю в тексті.

### **Дієслова: динаміка значення і прагматика дії**

Дієслова у польській мові мають ще більшу варіативність, зважаючи на їхню здатність передавати не тільки дію, а й ставлення до неї, інтенсивність, тривалість або результативність. Розгляньмо синонімічний ряд: **mówić – powiedzieć – rzeknąć – gadać – nawijać**. Усі ці дієслова стосуються мовлення, але кожне має своє емоційне, стилістичне або контекстуальне забарвлення. *Mówić* — нейтральне, базове слово; *powiedzieć* передає завершеність дії; *rzeknąć* — стилізоване, піднесене або застаріле; *gadać* — фамільярне, навіть зневажливе; *nawijać* — розмовне, із відтінком багатослівності.

Синонімія дієслів також часто виявляє ступінь емоційного залучення мовця. Наприклад, у дієсловах, що позначають рух: **iść – chodzić – spacerować – lazić – włóczyć się**. Тут бачимо градацію від нейтрального до негативно забарвленого (*łazić, włóczyć się*), а також нюанси регулярності, мети та настрою.

Синонімічне багатство польської мови, особливо у сфері іменників та дієслів, є свідченням її гнучкості, культурної наснаженості та стилістичної глибини. Уміння влучно користуватися синонімами — це не лише ознака мовної вправності, а й спосіб тонко передавати думки, емоції та ставлення до світу. Для дослідника мови це відкриває широке поле для аналізу, а для мовця — нескінченний простір для творчості й самовираження.

### **Список використаної літератури**

1. Grzegorzczkova, R. (2001). *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Масенко С.М. Синонімічні відносини в українській та польській мовах: порівняльний аспект // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологія. - 2017. - Вип. 63. - С. 48-53.

**Ольга Яворівська,**

Тернопільський національний педагогічний університет  
імені Володимира Гнатюка;

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, викладач  
Бартіш Світлана Володимирівна

### **ПОШУК ВЛАСНОГО «Я» В СУЧАСНІЙ МОЛОДІЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ**

Проблема пошуку власного «Я» в сучасній молодіжній літературі розкривається через складний внутрішній конфлікт головного героя в його прагненні до самовизначення перед лицем соціального тиску, стереотипів, умов, що швидко змінюються. Література досліджує їхні пошуки ідентичності, відображаючи сумніви, страхи та прагнення до свободи, а також висвітлює теми дружби, кохання, сімейних стосунків та соціальної справедливості, які відіграють важливу роль у процесі самопізнання та формування особистості.

Дослідження на тему «Пошук свого «Я» в сучасній молодіжній літературі» є важливим, оскільки воно може дати нам глибше розуміння складних процесів самоідентифікації, з якими стикається молодь у мінливому світі. Література відображає внутрішні конфлікти, сумніви та прагнення до самовизначення, а також висвітлює соціальні проблеми, з якими стикаються молоді люди.

Проблему пошуку ідентичності власного я досліджували Ю. Шахно, С. Проскурова, Е. Кушнер, Т. Яблонська та інші. Сучасні дослідники підліткового віку сходяться на думці про важливість визначення парадоксу. З одного боку, підлітковий вік – це вік соціалізації, прищеплення світу культурних і соціальних цінностей людини, а з іншого – це також вік індивідуації, відкриття і утвердження власного і неповторного «Я» [1].

Мета нашої розвідки – дослідити пошук власного «Я» в сучасній молодіжній літературі як складний багатовимірний процес, що охоплює формування особистої, соціальної, гендерної та національної ідентичності у контексті викликів цифрової епохи.

У кожному поколінні питання пошуку ідентичності займало ключову роль у житті молоді. Саме у юності людина стикається з фундаментальними питаннями: «Хто я?», «Чого я прагну?», «Яке моє місце у світі?». Ці питання не лише формують світогляд, але й визначають напрям життєвого шляху. У ХХІ столітті, коли світ переживає стрімкі соціальні, технологічні та культурні зміни, проблема пошуку власного «Я» стає ще гострішою. Молодіжна література, яка безпосередньо звертається до читачів у цьому віці, виступає не лише інструментом для розваг, але й важливим засобом самопізнання.

Д. Майерс наголошує, що важливо, аби молоді люди бачили себе у літературі, адже книги дозволяють їм побачити свої власні проблеми, сумніви та прагнення через призму героїв. Література стає важливим інструментом у процесі самопошуку, який є природним і складним, тому що кожен має свій унікальний шлях. В інтерв'ю Д. Майерс розповідає про те, як у дитинстві не міг знайти свій досвід у книгах, що викликало почуття ізоляції. Лише прочитавши твір Дж.

Болдуїна, він уперше побачив свою реальність і культуру через літературний образ, що стало важливим етапом у пошуку своєї ідентичності. Це підтверджує ідею, що література допомагає молодим людям знайти своє місце у світі, зрозуміти себе та формувати своє власне «Я» [2].

Е. Еріксон стверджує, що у контексті психології поняття «Я» нерозривно пов'язане з поняттям ідентичності. Еріксон, один із провідних дослідників у цій сфері, визначав юність як період формування ідентичності. Саме в цей час молода людина шукає відповіді на запитання про свою роль у суспільстві, цінності та мрії [3].

Сучасна молодіжна література є більше, ніж просто способом провести час за книгою. Це платформа для вивчення себе через досвід вигаданих персонажів. Самопізнання відбувається тоді, коли читач бачить у героях відображення своїх страхів, надій і мрій. Завдяки цьому читач має можливість не лише співпереживати, але й аналізувати власні вчинки та переконання. Книги стають своєрідними дороговказами, які вказують шлях у складному світі емоцій і викликів. Особливу роль тут відіграють історії, що апелюють до найглибших переживань підлітків: страх бути неприйнятим, бажання знайти однодумців, пошук любові та визнання.

О. Ключковська і С. Петренко зазначають, що у XXI столітті стрімкий розвиток технологій значно вплинув на спосіб самовираження молоді. Соціальні мережі стали місцем, де підлітки не лише спілкуються, але й конструюють власний образ, експериментують із ідентичністю. Однак цей віртуальний простір часто створює додатковий тиск, що, в свою чергу, може впливати на психологічний стан і самооцінку молодих людей [4 с. 15-25]. У літературі ця тема розглядається у творах, де герої стикаються із викликами цифрової ери. Сучасні твори показують, як спілкування через соцмережі впливає на стосунки та сприйняття себе. Соціальні медіа дають змогу молодим людям бути ким завгодно, але водночас змушують їх відповідати певним стандартам. Це часто призводить до внутрішнього конфлікту: ким бути у реальному світі та ким здаватися онлайн? Герої сучасних книг нерідко розмірковують над тим, як зберегти свою автентичність у світі, де популярність вимірюється лайками.

Ще одним важливим аспектом у пошуку власного «Я», на думку М. Браун — співавторки книги «Гендер та сексуальність у класі: Посібник для педагогів» — є розуміння своєї гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації. Література все частіше звертається до цих тем, пропонуючи читачам чесні й відверті історії. Сучасні твори показують, як герої стикаються із труднощами прийняття себе та потребою знайти розуміння у суспільстві. Такі твори дають молодим людям

підтримку, допомагають відчувати, що вони не самотні у своїх переживаннях. Вони також розвивають емпатію у тих, хто має інший досвід, що робить літературу потужним засобом боротьби зі стереотипами. [5].

У глобалізованому світі питання національної ідентичності стає дедалі актуальнішим. Молодь часто шукає відповідь на питання: як залишатися вірним своїм кореням і водночас бути частиною сучасного суспільства? Сучасна література, що досліджує культурні відмінності, демонструє, як герої долають стереотипи, відкривають багатство своєї культури та створюють нову, унікальну ідентичність.

Отже, у сучасній молодіжній літературі проблема пошуку власного «Я» набуває особливої актуальності, оскільки підлітки стикаються з внутрішнім конфліктом, намагаючись знайти своє місце у світі, що швидко змінюється. Літературні твори допомагають молодим людям осмислити свої емоції, страхи та прагнення, а також знайти підтримку в пошуках ідентичності. Вони звертаються до важливих тем, таких як самопізнання, дружба, любов, соціальні стосунки, гендерна та національна ідентичність. Крім того, література стає важливим засобом боротьби зі стереотипами і дає можливість молоді побачити себе через призму героїв, що дозволяє краще зрозуміти себе та навколишній світ.

У контексті теми пошуку власного «Я» в сучасній молодіжній літературі відкривається низка перспектив для подальших досліджень. Насамперед, доцільно здійснити глибший аналіз гендерної репрезентації в літературі для підлітків: як автори зображують гендерну ідентичність героїв, які моделі поведінки пропонуються читачам, і наскільки вони відповідають або протистоять усталеним соціальним нормам.

### Список використаної літератури

1. Загальна характеристика підліткового віку. URL: <https://world79.spcs.bio/diary/read/user/xameleonbest/2033384737/>.
2. Майерс В. Д. Читання – не опція: інтерв'ю з Волтером Діном Майерсом / PEN America. 2014. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://pen.org/reading-is-not-optional-an-interview-with-walter-dean-myers>
3. Теорії розвитку особистості Еріка Еріксона: вісім стадій розвитку особистості. URL: <https://www.alife.com.ua/teoriyi-rozvytku-osobystosti-erika-eriksona-visim-stadij-rozvytku-osobystosti/>
4. Ключковська О. М., Петренко С. В. Вплив соціальних мереж на психологічний стан та самооцінку української молоді. Психологія сучасного суспільства. 2020. Т. 12, № 3. С. 15–25.

5. Brown M., Rogers B., Caldwell M. *Gender and Sexuality in the Classroom: A Practical Guide for Educators*. London; New York: Routledge. 2022. 176 pp.

*Ліза Яркова,*

Сумський державний університет;

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент

Чуланова Галина Валеріївна

## FEATURES OF MORPHOLOGICAL WORD FORMATION IN ENGLISH

Affixation is one of the primary methods of word formation in the English language and plays a significant role in the evolution of English vocabulary. This morphological process involves adding an affix to a base or root word to form a new word. The significance of affixation lies in its ability to enhance the expressive capacity of the language, what facilitates the creation of new lexical items and enables subtle semantic and grammatical shifts.

**The purpose of research.** In this scientific research we define the phenomenon of affixation as one of the most productive ways of word formation in the English language; prove the importance of its study in the process of learning any foreign language.

Affixation can be categorized into two types: suffixation, which involves attaching an affix to the end of a word, and prefixation, where the affix precedes the root. Each type contributes uniquely to the structure and meaning of English words.

Suffixation is the most widespread form of affixation in English and many other languages. It is often used to modify the grammatical category of a word or refine its semantic meaning [1]. These two functions are derivational function and semantic function.

Thanks to the derivational function of affixation words are transformed from one part of speech to another. For instance, when the adjective *happy* is combined with the suffix *-ness*, it becomes the noun *happiness* [1]. Derivational suffixes are fundamental in building vocabulary of English language and are used everywhere: from academic writing to everyday conversation. In contrast, the semantic function of suffixes does not necessarily alter the word class but changes or improves the meaning of the original word [3]. For example, adding *-ship* to *friend* results in *friendship*, in this situation both of the words are nouns, but affixation adds a more abstract and relational meaning to the second one.